

Тема 5. Склад та призначення Сил логістики, Сил підтримки, Військ зв'язку та кібербезпеки, Медичних Сил Збройних Сил України.

1. Призначення, функції та завдання Сил логістики Збройних Сил України.
2. Призначення, функції та завдання Сил підтримки Збройних Сил України.
3. Призначення, функції та завдання Військ зв'язку та кібербезпеки, Медичних Сил Збройних Сил України.

Джерела

1. Закон України «Про Збройні Сили України» Постанова ВРУ від 6 грудня 1991, № 31, № 1935.
2. Склад Збройних Сил України // <https://www.mil.gov.ua/ministry/sklad-zbrojnih-sil-ukraini/>
3. Ukrainian Military Pages // <https://www.ukrmilitary.com/p/guoz.html>.
4. Структура Збройних Сил України // <https://www.ukrmilitary.com/p/armed-forces-of-ukraine.html>
5. Структура Збройних Сил України // <https://www.zsu.gov.ua/pro-nas/struktura-zsu/>
6. Структура Збройних Сил України // <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
7. Уроки військової логістики, які Україна дала світу // <https://haski.ua/blog/uroky-vijskovoyi-logistyky-yaki-ukrayina-dala-svitu>
8. Військова логістика. Навчальний посібник: // <https://jurkniga.ua/contents/> viyskova-logistika.pdf
9. Сила логістики: як перемогти у сучасній війні. Максим Білявський 08 травня 2022 // <https://razumkov.org.ua/statti/syla-logistyky-ia-k-peremogty-u-suchasni-viini>
10. Для чого було створене і які завдання виконує Командування сил логістики ЗСУ // <https://www.armyfm.com.ua/dlya-chogo-bulo-stvorene-i-yaki-zavdannya-vikonuye-komanduvannya-sil-logistiki-zsu/> (відео ролик).
11. Більше ніж сила: підсумки трирічної роботи Сил підтримки ЗСУ // <https://armyinform.com.ua/2023/02/05/bilshe-nizh-syla-pidsumky-tryrichnoyi-roboty-syl-pidtrymky-zsu/>
12. Олександр Яковець новий командувач Сил підтримки ЗСУ // <https://babel.ua/news/104568-u-sil-pidtrimki-zsu-z-yavivsyia-noviy-komanduvach>
13. Дмитро Герега, командувач Сил підтримки ЗСУ За два попередні роки війни побудовано до тисячі опорних пунктів, з початку 2024 року - кілька тисяч // <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3863538-dmitro-gerega-komanduvac-sil-pidtrimki-zsu.html>
14. Гройсман відзначив важливу роль військ зв'язку в сучасній армії. 02 жовтня 2024 // <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/2513676-grojsman-vidznaciv-vazlivu-rol-vijsk-zvazku-v-sucasnij-armii.html>.
15. Доктрина «Медичні Сили Збройних Сил України» // https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/06/2_%D0%92%D0%9A%D0%9F-4-3536.01-%D0%94%D0%9E%D0%9A-%D0%9C%D0%95%D0%94%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%86-%D0%A1%D0%98%D0%9B%D0%98-%D0%97%D0%A1%D0%A3.pdf

ВСТУП

Повномасштабне вторгнення Росії до України вже завдало та продовжує завдавати величезної шкоди людям та інфраструктурі України. Враховуючи це, виникає об'єктивна необхідність оперативно перебудовувати логістичну систему, формувати нові ланцюги доставки вантажів, змінювати напрямки торговельних потоків через блокаду українських морських портів та часткову втрату залізничної мережі. На логістичні ланцюги, міжнародну торгівлю та купівельну спроможність українського споживача впливають не тільки перемоги на фронті, але й валютні коливання, адаптивність та професійна гнучкість фахівців, які працюють в сфері логістики, стійкість українського народу на підтримка світової спільноти. Відкрите протистояння з Росією стало для нашої країни серйозним викликом, який потребує загальної консолідації й оптимізації всіх суспільних процесів загалом та переформатування логістики зокрема.

Очевидно, що логістика відіграє вирішальну роль в армії та особливо — в часи війни. У своїй авторитетній праці з воєнної логістики «Забезпечуючи війну» військовий історик Мартін ван Кревельд писав, що логістика — це «практичне вміння переміщати війська і добре їх забезпечувати». У «Словнику військових термінів» Джейна логістику називають «мистецтвом планувати та здійснювати переміщення і постачання військ».

Можна давати які завгодно визначення логістиці, але її значення у війні важко переоцінити. Логістика відає тим, що використовує армія, вона визначає етапи військових дій, намічає тактичні цілі. Все дуже просто: без логістики не можна забезпечити, а отже, і здійснити військові дії.

У розвинених країнах світу концепція логістики сформувалася наприкінці 1970-х рр. внаслідок енергетичної кризи як розвиток ідей системного підходу до організації управління. Тепер деякі західні фахівці називають її мало не «новою філософією управління», чи «третім шляхом раціоналізації». Наприклад, у країнах Західної Європи близько 98 % часу виробництва товару, з урахуванням доставки сировини та транспортування готової продукції, припадає на проходження його каналами матеріально-технічного забезпечення та, здебільшого, на зберігання. Власне на виробництво товарів витрачається лише 2 % сумарного часу, а на транспортування — 5 %.

Крім того, у західноєвропейських країнах витрати на усі види Я. Бедрій, Є. Тарнавський діяльності з матеріально-технічного забезпечення становлять близько 13 % вартості валового національного продукту. Структура цих витрат така: на транспортування — 41 %, на зберігання товарів — 21 %, на матеріальні запаси — 23 %, на адміністративні витрати — 15 %. Пошук шляхів скорочення витрат у цій галузі йде у напрямку вдосконалення управління постачанням, збутом, зберіганням товарів, поліпшенням маркетингової діяльності та взаємодії постачальників, споживачів і посередників, зміни технології руху матеріальних потоків тощо. Концепція інтеграції цих процесів й отримала

назву «логістика».

З логістики на війні в Україні можна винести багато уроків. Багато з них стосуються того, як нам потрібно адаптуватися до сучасної війни та як підготувати економіку до можливих проблем.

По-перше, у постачальників техніки часто не було прямого доступу до місця бою для навчання особового складу, місць для організації зберігання, обслуговування та ремонту.

По-друге, обладнання, що використовувалося Україною, відображає розрізненість промислових баз і процесів логістики. Перед лицем цих проблем темпи, з якими українським силам довелося інтегрувати різноманітне обладнання та процеси підтримки, були надзвичайно швидкими. Хоча на початку конфлікту це було досить ситуативним явищем, зараз воно стає все більш ефективним.

На сайті НАТО коротко узагальнюється, що логістика пов'язана з «знаходженням потрібних речей в потрібному місці і в потрібний час» і служить «мостом між розгорнутими силами та промисловою базою». Проте, незважаючи на її важливість, цій темі часто приділяється менше уваги, ніж іншим галузям, поки не настають кризові часи.

1. ПРИЗНАЧЕННЯ, ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ СИЛ ЛОГІСТИКИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.

СИЛИ ЛОГІСТИКИ

Метою об'єднаної логістики є забезпечення потреб сил оборони у ОВТ, МтЗ, виконанні робіт, наданні послуг та створення сприятливих умов для виконання ними завдань оборони держави, а також забезпечення національних військових контингентів, виділених для участі в міжнародних операціях відповідно до укладених договорів. При цьому забезпечення потреб повинно бути своєчасним, з мінімальними витратами, постачанням у визначені місце та час необхідних конкретному споживачу ОВТ, МтЗ та послуг відповідної якості і кількості для повної реалізації всіх закладених в ОВТ, МтЗ та послуги функцій та можливостей.

Використовуються такі правила:

1R (right product) - необхідні для виконання конкретного завдання ОВТ, МтЗ та послуги;

2R (right quality) - гарантованої якості;

3R (right quantity) - у розрахованій кількості, що гарантує виконання завдання, з урахуванням виконання можливих додаткових (супутніх) завдань та втрат;

4R (right time) - у визначений час (відповідно до запланованих термінів);

5R (right place) - у визначене (узгоджене) місце;

6R (right customer) - конкретному споживачу (визначеним військовим частинам, підрозділам, військовослужбовцям);

7R (right cost) - з мінімально можливим рівнем витрат на переміщення та перевантаження.

Основними завданнями об'єднаної логістики є:

1. Визначення потреб ЗС України, інших складових сил оборони, які залучаються до виконання завдань оборони держави, а також для участі в міжнародних операціях, в ОВТ, МтЗ, об'єктах інфраструктури, роботах та послугах;

2. Планування та управління логістичним забезпеченням застосування сил оборони в стратегічних діях та операціях сил оборони;
3. Планування розвитку спроможностей об'єднаної логістики в рамках середньострокового та короткострокового оборонного планування для досягнення гарантованого рівня виконання завдань оборони держави;
4. Визначення пріоритетів розвитку ОВТ складових сил оборони;
5. Планування забезпечення мобілізаційних потреб сил оборони на особливий період в ОВТ, спеціальній техніці та інших МтЗ (ресурсах) за
6. Рахунок можливостей національної економіки України;
7. Проектування, розроблення (модернізація, модифікація) ОВТ, МтЗ, їх закупівля, постачання, зберігання, технічне обслуговування та відновлення, вилучення та реалізація непридатних до використання ОВТ і матеріально-технічних засобів;
8. Забезпечення військ (сил) ОВТ, МтЗ, об'єктами інфраструктури, організація їх експлуатації, використання;
9. Створення запасів ОВТ, МтЗ, їх накопичення, відновлення замість витрачених (втрачених), ешелонування, утримання у стані, який забезпечить своєчасне приведення сил оборони в готовність до застосування (використання за призначенням) та розосередження відповідно до завдань, які виконуються в ході оборони держави;
10. Організація експлуатації (використання), реалізації, списання та утилізації надлишкових та непридатних до використання ОВТ, МтЗ, об'єктів інфраструктури;
11. Планування та здійснення військових перевезень усіма видами транспорту;
12. Розквартирування військ (сил);
13. Організація харчування, лазне-прального та торговельно-побутового обслуговування особового складу.

Для максимально оперативного і належного задоволення потреб сил оборони як у мирний час, так і в особливий період закупівля МтЗ, робіт і послуг здійснюється в централізованому та децентралізованому порядку.

Призначення Сил логістики ЗС України – є забезпечення потреб Збройних Сил України у ОВТ, МтЗ, виконанні робіт, наданні послуг та створення сприятливих умов для виконання ними завдань оборони держави, а також забезпечення військових контингентів від ЗСУ, виділених для участі в міжнародних операціях відповідно до укладених договорів.

Основними функціями логістичного забезпечення є:

- забезпечення МтЗ, роботами та послугами (матеріально-технічне забезпечення);
- забезпечення ОВТ, технічне обслуговування та відновлення (ремонт) ОВТ. Їх використання (технічне забезпечення);
- переміщення та перевезення (транспортування);
- інфраструктурне забезпечення.

Функція забезпечення МтЗ, роботами та послугами полягає у **(завдання з забезпечення МтЗ):**

1. визначенні потреби сил оборони в МтЗ, роботах і послугах; укладанні договорів (контрактів) на виконання підприємствами,

установами і організаціями мобілізаційних завдань (замовлень) для забезпечення потреб сил оборони в особливий період у порядку, визначеному законодавством України;

2. здійсненні закупівель МтЗ та їх розподіл між складовими сил оборони; постачанні МтЗ від виробників (постачальників) до сил і засобів логістичного забезпечення складових сил оборони, з'єднань, військових частин;

3. накопиченні до встановлених норм стратегічних, оперативних та військових запасів МтЗ, своєчасному забезпеченні ними складових сил оборони, збереженні та підтриманні цих засобів у стані, який забезпечує

4. своєчасне приведення їх у готовність до застосування (використання за призначенням);

5. поповненні запасів МтЗ у військах (силах) замість витрачених і втрачених, виконанні робіт, наданні послуг та задоволенні побутових потреб військ (сил) (харчування особового складу, торгівельно-побутове та лазне- пральне обслуговування тощо);

6. отриманні, обліку, зберіганні, обслуговуванні, переміщенні та своєчасній підготовці МтЗ до використання за призначенням;

7. списанні та утилізації непридатних до використання МтЗ.

Функція забезпечення ОВТ, технічного обслуговування та відновлення (ремонту) їх використання полягає у (завдання з забезпечення ОВТ):

1. визначенні потреби сил оборони в ОВТ;

2. укладанні договорів (контрактів) на виконання підприємствами, установами і організаціями мобілізаційних завдань (замовлень) для забезпечення потреб сил оборони в особливий період у порядку, визначеному законодавством України;

3. здійсненні закупівель ОВТ, послуг з їх обслуговування та їх розподіл між складовими сил оборони;

4. постачанні ОВТ від виробників (постачальників) до сил і засобів логістичного забезпечення складових сил оборони, з'єднань, військових частин;

5. накопиченні до встановлених норм запасів ОВТ, своєчасному забезпеченні ними складових сил оборони, збереженні та підтриманні цих засобів у стані, який забезпечує своєчасне приведення їх у готовність до застосування (використання за призначенням);

6. поповненні запасів ОВТ у військах (силах) замість втрачених; отриманні, обліку, зберіганні, обслуговуванні, переміщенні списанні та утилізації непридатних до використання ОВТ; організації експлуатації ОВТ;

7. підтриманні озброєння, військової та спеціальної техніки складових сил оборони в готовності до бойового застосування;

8. відновленні несправних (пошкоджених) зразків ОВТ;

9. вилученні (списання, розбирання, утилізації та реалізації)

непридатного до використання ОВТ;

10. підготовці ОВТ до використання в конкретних умовах бойової обстановки, місцевості, пори року, часу доби та погодних умов; підготовці частин та підрозділів технічного забезпечення; технічній та спеціальній підготовці особового складу; організації використання та обслуговування (повірки (калібрування), ремонті) засобів вимірювальної техніки в сфері оборони України;

11. організації перевірки стану забезпечення єдності вимірювань в сфері оборони України.

Функція переміщення та перевезення (транспортування) полягає у **(завдання з переміщення та перевезення (транспортування))**:

1. завчасному плануванні та організації перевезення (транспортування)

2. військ (сил) складових сил оборони;

3. підвезенні (транспортуванні) ОВТ та МтЗ; евакуації ОВТ та МтЗ усіма видами транспорту;

4. підготовці і розподілі транспортних засобів, розгортанні транспортних комунікацій, організації їх технічного обслуговування та прикриття;

5. розгортанні і застосуванні мережі польових магістральних трубопроводів для виконання визначених завдань;

6. контролі за виконанням військових перевезень та перевезень вантажів в інтересах сил оборони.

Під час виконання переміщення та перевезення використовується існуюча мережа транспортної інфраструктури держави та її об'єктів, залучаються організації, обладнання, транспортні засоби, необхідні для забезпечення застосування сил оборони в стратегічних діях та операціях сил оборони.

Функція інфраструктурне забезпечення охоплює комплекс заходів щодо утримання інфраструктури логістичного забезпечення ЗС України та інших складових сил оборони як стаціонарної, так і мобільної, виконання заходів щодо забезпечення їх живучості.

Воно включає **(завдання з інфраструктурного забезпечення)**:

1. будівництво, закупівлю, оренду, утримання та удосконалення об'єктів для зберігання ОВТ та МтЗ, проведення технічного обслуговування і ремонту ОВТ;

2. розміщення особового складу як у стаціонарних, так і польових умовах, створення необхідних житлово-побутових умов для особового складу військових частин (підрозділів);

3. розгортання в районах розташування військових частин (підрозділів) польових таборів, польових складів, ремонтних майстерень), їх обладнання мережами енергопостачання, обігріву, водопостачання та каналізації (утилізації відходів життєдіяльності),

системою охорони та оборони, під'їзними шляхами;

4. організацію експлуатації та підтримання в робочому стані об'єктів інфраструктури, відновлення та технічне обслуговування військових комунікацій;

5. сприяння прийманню, зосередженню та подальшому висуванню військових частин (підрозділів) складових сил оборони до районів виконання завдань;

6. виконання заходів щодо захисту навколишнього природного середовища.

Відповідно функцій та завдань логістичне забезпечення сил оборони пов'язане з такими аспектами логістичного забезпечення військових операцій:

- закупівля, зберігання, транспортування, забезпечення, технічне обслуговування та ремонт, евакуація та утилізація ОВТ та МтЗ;

- забезпечення прозорості процесів логістичного забезпечення для забезпечення обміну достовірною інформацією щодо переміщення, потреб та наявності ОВТ та МтЗ на усіх рівнях логістичного забезпечення;

- забезпечення складових сил оборони, які в установленому порядку і на умовах, визначених законодавством, залучаються до виконання завдання з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності у складі сил оборони, міжнародних організацій, громадських організацій та військових формувань, органів інших країн відповідно до укладених договорів;

- закупівля або надання послуг з харчування, лазне-прального, торговельно-побутового обслуговування тощо;

- укладання договорів з комерційними структурами (суб'єктами господарювання) щодо закупівлі (оренди, лізингу) ОВТ, МтЗ, нерухомого майна, послуг, виконання робіт для забезпечення підтримки проведення операції (бойових дій);

- інфраструктурне забезпечення (у т. ч. розквартирування особового складу у районі проведення операції);

- підтримка з боку держави, іщо приймає;

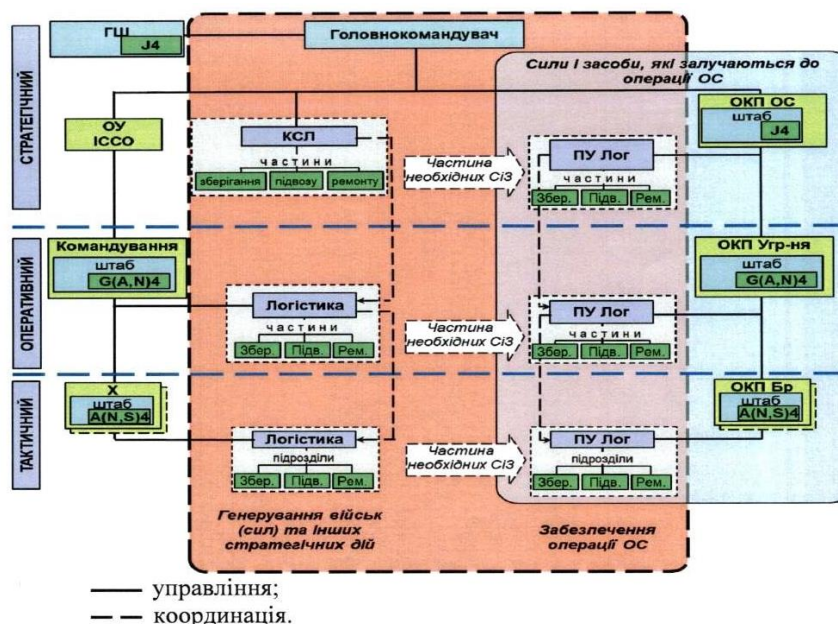
- переміщення (перевезенням, транспортуванням) військ (сил, органів), підвезенням (транспортуванням) ОВТ та МтЗ, а також здійсненням усіх видів евакуації.

Логістичне забезпечення здійснюється за такими видами:

1. Забезпечення засобами ураження;
2. Артилерійсько-технічне забезпечення;
3. Танко-технічне забезпечення;
4. Авто-технічне забезпечення;
5. Зенітно-радіотехнічне забезпечення;
6. Інженерно-авіаційне забезпечення;
7. Авіаційно-технічне забезпечення;

Визначення, функції та завдання за видами логістичного забезпечення деталізуються в доктринальних документах нижчого рівня.

Виконання завдань за видами логістичного забезпечення організовується службами забезпечення ОВУ, військових частин для створюється система логістики (рис.1).

2. ПРИЗНАЧЕННЯ, ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ СИЛ ПІДТРИМКИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.

Сили підтримки призначені для оперативного забезпечення військ. Зокрема інженерної підтримки, радіоелектронної боротьби (РЕБ), радіаційного, хімічного та біологічного захисту (РХБЗ), топографічного та гідрометеорологічного забезпечення.

У лютому 2020 року на базі Головного управління оперативного забезпечення було створене Командування Сил підтримки, як міжвидовий орган управління. Із 1 січня 2022 року Сили підтримки набули статусу окремого роду сил. Відповідні зміни у Закон України «Про Збройні Сили України» внесені Законом «Про основи національного спротиву».

Основні завдання Сил підтримки Збройних Сил України:

1. участь у стратегічному плануванні застосування Збройних Сил, інших складових сил оборони;
2. здійснення організації та планування заходів підтримки застосування ЗС України, інших складових сил оборони;
3. організація підготовки до виконання завдань за призначенням особового складу, структурних підрозділів Командування Сил підтримки Збройних Сил України та підпорядкованих військових частин;
4. організація виконання заходів з підготовки та відновлення боєздатності підпорядкованих військових частин, здійснення контролю за їх проведенням;
5. розвиток системи Сил підтримки Збройних Сил України;
6. забезпеченість військ (сил) озброєнням, військовою технікою та матеріально-технічними засобами за номенклатурою Сил підтримки.

Система Сил підтримки Збройних Сил України (далі – Система) – це комплекс взаємопов'язаних організаційних і практичних заходів, які здійснюються для створення сприятливих умов для забезпечення успішної підготовки і ефективного застосування сил і засобів сил оборони, озброєння і військової техніки та збереження їхньої боєздатності під час виконання визначених завдань.

Основу системи Сил підтримки Збройних Сил України складають: на стратегічному рівні:

Командування Сил підтримки Збройних Сил України;
види (роди) військ Збройних Сил України – офіцери управлінь (відділів) Сил підтримки штабів видів, родів військ (спеціальних військ).

на оперативному рівні:

оперативні (повітряні) командування - офіцери відділів Сил підтримки штабів командувань.

Основними складовими системи Сил підтримки Збройних Сил України є:

радіоелектронна боротьба; інженерна підтримка; хімічний, біологічний, радіологічний, ядерний захист; геоінформаційна (топогеодезична і навігаційна) підтримка; гідрометеорологічна (метеорологічна) підтримка; кінологічна підтримка.

З метою швидкого та ефективного реагування на загрози військовій безпеці України Сили підтримки повинні бути спроможні: проводити розгортання Сил підтримки в повному обсязі або частково для підтримки проведення операцій (ведення бойових (спеціальних) дій) у визначених операційних зонах (районах), а також розгортання у визначених районах стратегічних резервів;

проводити розвідувальними органами зі складу Сил підтримки розвідувальну та інформаційно-аналітичну діяльність з метою забезпечення виконання завдань Силами підтримки;

здійснювати планування заходів підтримки застосування ЗС України, інших складових сил оборони під час відсічі збройної агресії;

виконувати завдання з підтримки відсічі збройної агресії з використанням усіх можливих форм, способів і наявних засобів збройної боротьби шляхом ведення РЕБ, інженерної, геоінформаційної, гідрометеорологічної, кінологічної підтримки, хімічного, біологічного, радіаційного та ядерного захисту дій військ (сил), використання вогнеметних підрозділів;

здійснювати управління підпорядкованими військовими частинами під час підготовки та в ході виконання завдань;

забезпечувати живучість військових частин (підрозділів) та підтримання їхньої стійкості під час завдання ударів противником; забезпечувати гасіння пожеж, рятування людей, надання допомоги в ліквідації наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха та інших видів небезпечних подій;

приймати участь у підтримці:

протиповітряної оборони;

ведення територіальної оборони України;

дій руху опору;

оборони та захисті морських комунікацій, прикриття десантно-доступних ділянок морського узбережжя;

охорони і захисті аеродромів, важливих державних об'єктів та об'єктів критичної інфраструктури.

Структура Сил підтримки
(станом на 1 січня 2022 року)

Командування Сил підтримки А2330, м. Київ

Інженерні війська

Центральне управління інженерних військ ЗС України

20 арсенал інженерних військ

47 інженерна бригада

в тому числі:

301 окремий дорожньо-комендантський батальйон, А1246, с. Привільне

304 окремий дорожньо-комендантський батальйон

48 інженерна Кам'янець-
в тому числі:

Подільська бригада

11 окремий понтонно-мостовий батальйон, А3290
308 окремий інженерно-технічний батальйон, В1423
309 окремий інженерно-технічний батальйон, В1527
310 окремий інженерно-технічний батальйон, В1579
311 окремий інженерно-технічний батальйон, В1719
321 окремий інженерний батальйон, А3479

70 окремий полк підтримки
107 центр дорожнього забезпечення
808 окремий полк підтримки
3046 центральна база інженерних боєприпасів
Центр спеціальних інженерних робіт

Війська радіаційного, хімічного, біологічного захисту

Центральне управління військ РХБЗ ЗСУ
Розрахунково-аналітичний центр
704 окремий полк радіаційного, хімічного, біологічного захисту
536 центральна база ремонту і зберігання (озброєння РХБЗ)

Війська радіоелектронної боротьби

Центральне управління радіоелектронної боротьби ЗС України
55 окремий спеціальний центр РЕБ

Військово-топографічна служба

Центральне управління воєнно-топографічне та навігації ЗС України
8 редакційно-видавничий центр ЗСУ
13 фотограмметричний центр

16 центр планування та контролю навігаційного забезпечення
22 військово-картографічна частина
64 топогеодезичний центр
115 картографічний центр
161 топогеодезичний центр
Гідрометеорологічна служба
Гідрометеорологічний центр ЗС України
Гідрометеорологічні (метеорологічних) підрозділи Повітряних Сил, ВМС та Сухопутних військ

Навчальні частини

Об'єднаний навчально-тренувальний центр
А2641, м. Кам'янець-Подільський

3. ПРИЗНАЧЕННЯ, ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ ВІЙСЬК ЗВ'ЯЗКУ ТА КІБЕРБЕЗПЕКИ, МЕДИЧНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ВІЙСЬКА ЗВ'ЯЗКУ ТА КІБЕРБЕЗПЕКИ

Війська зв'язку – важливий і необхідний для Збройних Сил України тип військ, що забезпечують зв'язок та управління в усіх видах військ української армії. Війська зв'язку України мають давні традиції, адже ведуть свій родовід ще з часів Української Народної Республіки. З часу відновлення української незалежності війська зв'язку знову діють у складі Збройних Сил та стоять на сторожі нашої безпеки.

Основною функцією військ зв'язку є забезпечення безперебійної передачі інформації на всіх рівнях, як між командуванням і підрозділами, так і між групами та підрозділами. Це завдання є надзвичайно важливим у сучасних умовах бойових дій, адже без зв'язку війська стають "сліпими".

Війська зв'язку та кібербезпеки – спеціальні війська, **призначені** для планування та забезпечення розгортання, згортання, функціонування системи зв'язку та інформаційних систем, систем бойового управління та оповіщення, їх нарощування в мирний час, особливий період, в умовах надзвичайного та воєнного стану з метою вирішення завдань забезпечення управління військами (силами) ЗС України, а також здійснення заходів функціонування національної системи кібербезпеки та відбиття воєнної агресії у кіберпросторі (кібероборони)

Війська зв'язку включають вузлові і лінійні з'єднання, частини технічного забезпечення зв'язку та автоматизованих систем управління, служби фельд'єгерсько-поштового зв'язку.

Головне управління зв'язку та кібербезпеки (J6)

Головне управління зв'язку та кібербезпеки Генерального штабу Збройних Сил України (далі – J6) є структурним підрозділом Генерального штабу Збройних Сил України (далі – Генеральний штаб ЗС України), відповідальним за систему зв'язку ЗС України, призначене для управління системою зв'язку ЗС України, організації її функціонування, планування заходів її нарощування та масштабування, організації, керівництва забезпеченням кібербезпеки у ЗС України, захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах ЗС України (далі – ІКС ЗС України) та кіберзахисту ІКС ЗС України в мирний час та особливий період, планування зв'язку та оборонних кібероперацій ЗС України (участі ЗС України в оборонних кіберопераціях сил оборони) у ході стратегічного планування застосування ЗС України, інших складових сил оборони, розвитку системи зв'язку ЗС України, планування забезпечення ЗС України технікою і майном зв'язку.

J-6 є центральним органом засекреченого зв'язку ЗС України та головним органом з організації забезпечення фельд'єгерсько-поштовим зв'язком ЗС України.

J6 підпорядковується начальнику Генерального штабу Збройних Сил України.

Діяльність J6 безпосередньо спрямовує, координує та контролює заступник начальника Генерального штабу ЗС України згідно з розподілом повноважень.

Основними завданнями J6 є:

- планування, організація функціонування та здійснення управління електронною комунікаційною мережею ЗС України (далі – ЕКМ ЗС України), організація її нарощування та масштабування;
- планування, організація та забезпечення функціонування систем спеціального зв'язку ЗС України, в тому числі здійснення контролю за станом організації та забезпечення безпеки спеціального (засекреченого) зв'язку і криптографічного захисту службової інформації (далі – КЗСІ);
- планування, організація та здійснення управління ІКС ЗС України, організація забезпечення базовими і функціональними сервісами керівного складу ЗС України, органів військового управління та інших військових організаційних структур ЗС України;
- організація та управління забезпечення кібербезпеки ЗС України, захисту інформації в ІКС ЗС України та кіберзахисту ІКС ЗС України, організація, підготовка оборонних кібероперацій ЗС України та участь ЗС України в оборонних кіберопераціях сил оборони;
- планування, організація функціонування та здійснення управління функціонуванням системи фельд'єгерсько-поштового зв'язку у ЗС України;
- планування зв'язку в ході стратегічного планування застосування ЗС України та інших складових сил оборони;
- планування забезпечення органів військового управління, військових частин і підрозділів ЗС України, технікою і майном зв'язку (послугами), а також майном фельд'єгерсько-поштового зв'язку;
- планування та безпосереднє здійснення заходів розвитку системи зв'язку ЗС України.

Поточний склад

- Головний пункт управління системою зв'язку та інформаційних систем
- Головний центр контролю безпеки в інформаційно-телекомунікаційних системах ЗСУ
- Головний інформаційно-телекомунікаційний вузол
- 3 окрема бригада зв'язку
- 1 польовий вузол зв'язку ГШ, м. Київ
- 330-й центральний вузол ФПЗ Генштабу

Сухопутні війська

- 5 окремий полк зв'язку
- 7 окремий полк зв'язку
- 8 окремий полк зв'язку
- 55 окремий полк зв'язку
- 121 окремий полк зв'язку
- 64 інформаційно-телекомунікаційний вузол
- 346 інформаційно-телекомунікаційний вузол
- 367 інформаційно-телекомунікаційний вузол
- 368 інформаційно-телекомунікаційний вузол
- 315 вузол фельд'єгерсько-поштового зв'язку
- частини фельд'єгерсько-поштового зв'язку

Повітряні Сили

- 31 окремий полк зв'язку та радіотехнічного забезпечення імені гетьмана Михайла Дорошенка^[7]
- 43 окремий полк зв'язку і управління
- 57 окремий полк зв'язку та радіотехнічного забезпечення імені гетьмана Івана Сулими^[8]
- 76 окремий полк зв'язку та радіотехнічного забезпечення імені В'ячеслава Чорновола
- 101 окремий полк зв'язку та радіотехнічного забезпечення
- 182 об'єднаний інформаційно-телекомунікаційний вузол
- частини фельд'єгерсько-поштового зв'язку

Військово-Морські Сили

- 37 окремий полк зв'язку
- 68 об'єднаний інформаційно-телекомунікаційний вузол
- 79 інформаційно-телекомунікаційний вузол

Десантно-штурмові війська

- 347 інформаційно-телекомунікаційний вузол

МЕДИЧНІ СИЛИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Незалежно від умов діяльності ЗС України на Медичні сили покладаються такі **основні завдання**:

1. Забезпечення високої бойової та мобілізаційної готовності органів Управління Медичних сил, медичної служби військових частин і військово-медичних закладів;
2. Організація та проведення медичних заходів щодо збереження та зміцнення здоров'я військовослужбовців, забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя військ у різних умовах їх діяльності;
3. Організація та проведення лікувально-профілактичних заходів серед особового складу ЗС України, надання медичної допомоги військовослужбовцям, їх лікування та реабілітація відповідно до стандартів медичної допомоги (медичних стандартів);
4. Участь у комплектуванні ЗС України особовим складом, придатним для проходження військової служби за станом здоров'я;
5. Надання медичної допомоги ветеранам військової служби та іншим особам, які відповідно до законодавства мають право на медичне обслуговування в закладах охорони здоров'я ЗС України;
6. Забезпечення військ (сил) медичним майном та спеціальною медичною технікою;
7. Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації медичного персоналу та наукове вирішення проблем медичного забезпечення військ;
8. Підготовка особового складу військ (сил) з тактичної медицини, пропаганда гігієнічних знань та здорового способу життя.

Основні вимоги до організаційної побудови Медичних сил

Організаційна побудова Медичних сил повинна відповідати структурі та чисельності ЗС України, покладеним на них завданням, а також враховувати існуючу укомплектованість підготовленим медичним персоналом, забезпеченість медичним майном та медичною технікою.

Основною вимогою до організаційної побудови Медичних сил є уніфікація організаційно-штатної структури військово-медичних закладів та медичних підрозділів військових частин (далі – медичні підрозділи), мобільність та модульний принцип їх побудови, що забезпечує взаємозамінність окремих елементів (функціональних підрозділів) і сприяє підвищенню живучості (стійкості) системи медичного забезпечення.

Модульний підхід до побудови системи медичного забезпечення сприяє підвищенню функціональних спроможностей медичних підрозділів та військово-медичних закладів на всіх рівнях медичного забезпечення, забезпечує сумісність медичних служб ЗС України та інших складових сил оборони між собою та з національними медичними ресурсами, а також з медичними службами збройних сил держав – членів НАТО.

Модульний підхід дає можливість підсилення медичних підрозділів та військово-медичних закладів за рахунок інших та без порушення організаційної структури, а також організації їх роботи. Він ґрунтується на формуванні організаційно-штатних та функціональних структур (у тому числі застосування інженерно-технічних споруд для їх розгортання), які передбачають об'єднання в єдине ціле окремих стандартизованих одиниць (модулів), комбінація яких дозволяє зазначеним закладам ефективно виконувати завдання медичного забезпечення військ (сил) із збереженням достатньої автономності, цілісності та функціональної спроможності кожного окремого модуля.

Командування Медичних сил Збройних Сил України

Медична служба видів Збройних Сил України:

Медична служба Сухопутних військ:

- Медична служба ОК «Захід»
- Медична служба ОК «Північ»
- Медична служба ОК «Південь»
- Медична служба ОК «Схід»

Медична служба Повітряних Сил:

- Медична служба ПвК «Захід»
- Медична служба ПвК «Центр»
- Медична служба ПвК «Південь»
- Медична служба ПвК «Схід»

Медична служба Військово-Морських Сил

Медична служба Десантно-штурмових військ

Медична служба Сил Спеціальних операцій

Військово-медичні клінічні центри та госпіталі Міністерства оборони України:

- Національний військово-медичний клінічний центр «ГВКГ» (м. Київ)
- Військово-медичний клінічний центр Північного регіону (м. Харків)
- Військово-медичний клінічний центр Південного регіону (м. Одеса)
- Військово-медичний клінічний центр Західного регіону (м. Львів)
- Військово-медичний клінічний центр Центрального регіону (м. Вінниця)

14 військових та гарнізонних військових шпиталів у 12 областях країни, об'єднаних за територіальною ознакою та підпорядкованих відповідним військово-клінічним центрам:

9-й (сmt Десна, в/ч А4302), 10-й (м. Хмельницький, в/ч А2339), 68-й (сmt Черкаське, в/ч А1615), 376-й (м. Чернівці, в/ч А1028), 385-й (м. Дніпро, в/ч А4615), 387-й (м. Полтава, в/ч А3114), 407-й (м. Чернігів, в/ч А3120), 409-й (м. Житомир, в/ч А1065), 450-й (м. Запоріжжя, в/ч А3309), 498-й (м. Луцьк, в/ч А4554), 762-й (м. Біла Церква, в/ч А3122), 1129-й (м. Рівне, в/ч А1446), 1397-й (м. Мукачеве, в/ч А1047), 1467-й (м. Миколаїв, в/ч А2428).

Центри медичної реабілітації та санаторного лікування:

- Центр медичної реабілітації й санаторного лікування «Пуща-Водиця» (в/ч А1931, м. [Київ](#))
- Центр медичної реабілітації й санаторного лікування «Трускавецький» (в/ч А1700, м. [Трускавець](#))
- Центр медичної реабілітації й санаторного лікування «Хмільник» (в/ч А1168, м. [Хмільник](#))

Військово-лікарські комісії:

- Центральна військово-лікарська комісія
- Військово-лікарська комісія Північного регіону
- Військово-лікарська комісія Центрального регіону
- Військово-лікарська комісія Південного регіону
- Військово-лікарська комісія Західного регіону

Окремі автосанітарні роти:

- 7-ма окрема автомобільна санітарна рота (в/ч А1056, м. Хмельницький)
- 8-ма окрема автомобільна санітарна рота (п/п В2596, м. Полтава)^[18]
- 9-та окрема автомобільна санітарна рота (п/п м.Бердичів)

Медичні склади:

- 2 центральних медичних склади: 2160-й (в/ч А1382, сmt Маньківка), 4962-й (в/ч А1952, м. Київ);
- 2 медичних склади: 1314-й (в/ч А1603, с. Балки), 1644-й (в/ч А4619, с. Грушівка);

- 4 центри формування й зберігання медичної техніки й майна: 148-й (в/ч А0211, м. Біла Церква), 149-й (в/ч А0503, м. Бердичів), 150-й (в/ч А1209, м. Токмак), 151-й (в/ч А2554, с. Терентіївка)

Служба превентивної медицини МОУ:

- Санітарно-епідеміологічне управління (в/ч А2417, м. Київ)
- 10-е регіональне санітарно-епідеміологічне управління (в/ч А0972, м. Київ)
- 27-е регіональне санітарно-епідеміологічне управління (в/ч А4502, м. Одеса)
- 37-е територіальне санітарно-епідеміологічне управління (в/ч А4508, м. Дніпро)
- 28-е регіональне санітарно-епідеміологічне управління (в/ч А4520, м. Львів)
- 108-е регіональне санітарно-епідеміологічне управління (в/ч А4510, м. Харків)
- 740-е регіональне санітарно-епідеміологічне управління (в/ч А4516, м. Вінниця)
- 30-е територіальне санітарно-епідеміологічне управління (в/ч А4522, м. Житомир)

Військові мобільні госпіталі:

- 59-й військовий мобільний госпіталь (в/ч А0206, м. Вінниця)
- 61-й військовий мобільний госпіталь (в/ч А0318, м. Одеса)
- 65-й військовий мобільний госпіталь (в/ч А0209, м. Харків)
- 66-й військовий мобільний госпіталь (в/ч А0233, м. Львів)

Медичні служби військових частин, кораблів, вищих військових навчальних закладів;

Медичні роти;

Медичні пункти;

Українська військово-медична академія та кафедри медицини катастроф і військової медицини:

- Кафедра медицини катастроф і військової медицини [ЗДМУ](#) (м. Запоріжжя)
- Кафедра медицини катастроф і військової медицини [ХНМУ](#) (м. Харків)
- Кафедра медицини катастроф і військової медицини ([Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького](#))
- Кафедра медицини катастроф і військової медицини [ТНМУ](#) (м. Тернопіль)
- Науково-дослідний інститут проблем військової медицини (НДІ ПВМ, в/ч А1200, м. Ірпінь)

Навчальний центр тактичної медицини.

ВИСНОВКИ.

В усі віки запорукою перемоги у військових діях була грамотна стратегія, а як показує досвід останніх півтора століть, логістика займає важливе місце в стратегії всього бою. Військова міць держави ґрунтується не тільки і не стільки на кількості танків і літаків чи майстерності бійців спецназу. Сучасна армія — це величезне і вельми складно організоване «підприємство», де «виробничому процесу» — бойовим діям передують комплекс заходів із забезпечення військ усім необхідним спорядженням: зброєю, боєприпасами, продовольством, паливом і ще безліччю необхідних предметів постачання, без яких не злетить жоден літак, не рушать танки і не підніметься в атаку піхота.

Весь цей складний комплекс завдань забезпечення бойових дій у сучасній армії покладено на війська тилової підтримки, що зайняті закупівлею, постачанням, перевезенням та зберіганням військового спорядження й управлінням відповідними потоками інформації. Важливість логістики для військової справи важко переоцінити, адже в сучасній війні участь кожного солдата в бойових операціях забезпечують сім осіб у тилу.

Військова логістика сучасної армії — вирішальне завдання управління переміщенням військ і військового майна до місця бойових дій — вимагає величезних капітальних вкладень і наявності великої кількості підготовлених кадрів на всіх рівнях тилового забезпечення військ. Такі витрати є нелегким тягарем для армійського бюджету, вони відволікають значні людські ресурси від безпосереднього вирішення бойових завдань.